

University of Groningen

The downside up? A study of factors associated with a successful course of treatment for adolescents in secure residential care

Harder, Annemiek Theodora

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

2011

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Harder, A. T. (2011). *The downside up? A study of factors associated with a successful course of treatment for adolescents in secure residential care.* s.n.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

DANKWOORD (ACKNOWLEDGEMENTS)

“Mensen die gewoon eerlijk zijn, kan ik het meest waarderen”
[“People who are just honest, I can appreciate the most”]
(A 20-year old boy in secure residential care)

Zo, "Klaar met Kees". Wat begon als een onderzoeksplan dat in 2004 uitgeschreven was op één A-4, is nu (voorlopig althans...) geëindigd in de vorm van dit proefschrift dat in gedrukte vorm bestaat uit een veelvoud van pagina's. Volgens de Van Dale is een promovendus niet meer of minder dan "iemand die een proefschrift schrijft ter verkrijging van de graad van doctor". Veel werk dat voor schrijven van het proefschrift dat u nu leest is verricht, is echter niet terug te vinden in dit boek. Zo liggen er nog ruim driehonderd dossiers van jongeren uit het onderzoek in dossierkasten in Het Poortje te Groningen en Veenhuizen en zijn er allerlei computerbestanden die nog "opgeruimd" moeten worden. Ook vormen de data- en syntaxbestanden van het statistiekprogramma SPSS die ik in de tussentijd heb opgebouwd, en waar ik ook naar verwijst in één van mijn stellingen, een proefschrift op zich. En dan heb ik het nog niet over de twee boekenkasten op mijn werkplek die na deze jaren van onderzoek uitpuilen van de boeken, mappen met artikelen, voor eigen gebruik gekopieerde rapporten, et cetera. Gelukkig hebben deze kasten rolluiken en bestaan er computerprogramma's als RefWorks, zodat al dat papier niet meer zichtbaar hoeft te zijn...

Terugkijkend rust de basis van dit proefschrift op een toevallige, gelukkige samenloop van omstandigheden. Zo werd ik eind 2004 tijdens een telefonische zoektocht naar een opleidingsplaats voor de praktijkopleiding tot GZ-psycholoog (welke ik het liefst wilde combineren met promotieonderzoek) door Het Poortje doorverwezen naar Margrite Kalverboer. Via haar belandde ik bij Erik Knorth en kreeg ik de mogelijkheid om te beginnen met een literatuuronderzoek naar residentiële jeugdzorg. In de periode van dat literatuuronderzoek is er hard gewerkt om een promotieopleidingsplaats bij Het Poortje vorm te geven, waarmee ik vervolgens officieel in september 2005 kon starten.

Tijdens mijn onderzoeksperiode, waar ik in de praktijk in 2006 mee ben begonnen, heb ik geprobeerd een antwoord te geven op een onderzoeksvraag die vanuit Het Poortje gesteld werd. Aangezien u misschien voorgaande hoofdstukken niet gelezen hebt, licht ik nog even kort toe wat Het Poortje is: Een instelling die gesloten residentiële jeugdzorg biedt aan strafrechtelijk (Veenhuizen) en civielrechtelijk geplaatste jeugdigen (Groningen). Vanaf het begin van zijn bestaan in 1961 is deze instelling gericht op de begeleiding van delinquente jongeren. Het Poortje wilde graag meer zicht krijgen op de resultaten van hun werk. Ik zou dit proefschrift dan ook niet geschreven kunnen hebben zonder de medewerking van Het Poortje. Vanaf het begin af aan zijn daar voor mij zowel letterlijk als figuurlijk de deuren opengegaan.

Het 'proefondervindelijke' onderzoek dat ik bij Het Poortje heb gedaan is in de eerste plaats mogelijk gemaakt door de Raad van Bestuur van de instelling. Meer in het bijzonder wil ik de algemeen directeur, Joop van der Vlugt, bedanken voor het feit dat hij mij de mogelijkheid heeft geboden om onderzoek te doen in Het Poortje. Daarnaast wil ik graag de leden van de begeleidingscommissie bij Het Poortje

bedanken, die in de loop der jaren een wisselende samenstelling heeft gehad. Annette van den Bosch, Harry Dijkstra, Lucette de Jongh, Dick de Koning, Ingrid van Leeuw en Rianne Waanders wil ik hierbij in elk geval in het bijzonder noemen.

Daarnaast wil ik alle medewerkers van Het Poortje bedanken die mee hebben gewerkt aan het onderzoek: gedragswetenschappers, netwerkcoaches, docenten en groepsleiders. Ik heb het erg leuk gevonden om met groepsleiders mee te draaien op leefgroepen en om met docenten in klassen mee te kijken. Ik wil in het bijzonder de docenten en groepsleiders bedanken die in 2006 mee hebben gewerkt aan interviews die ik in het kader van mijn vooronderzoek met hen heb gehouden. Ik heb dankbaar gebruik gemaakt van hun uitspraken tijdens die interviews, die aan begin van de verschillende hoofdstukken van dit boek zijn weergegeven.

Hoewel ze het proefschrift in deze vorm waarschijnlijk niet zullen lezen, gaat mijn dank uiteraard ook uit naar alle jongeren in Het Poortje en hun ouders die mee hebben gewerkt aan het onderzoek. Zonder hen was het schrijven van dit proefschrift zeker niet mogelijk geweest. Meer in het bijzonder wil ik de jongeren en hun ouders bedanken met wie ik in 2006 interviews heb gedaan in het kader van het vooronderzoek. Ook van uitspraken die zij tijdens die interviews hebben gedaan, heb ik dankbaar gebruik gemaakt. Ik hoop dat het jullie allen goed gaat!

Het proefschrift had ook niet kunnen verschijnen zonder de goedkeuring van de leden van de beoordelingscommissie: Hans Grietens, Wim Slot en Jorge Fernández del Valle. Dank voor jullie bereidheid om deel te nemen aan de commissie en het beoordelen van het proefschrift. En dan ongeveer hetzelfde in het Spaans: Jorge, muchas gracias por tu participación en la comisión y de la evaluación de mi tesis. Ook wil ik hierbij Wied Ruijsenaars bedanken, die er bij was op "het moment suprême" dat ik het manuscript van mijn proefschrift inleverde ter beoordeling door de commissie.

Ik wil mijn promotor, Erik Knorth, bedanken voor het enorme werk dat hij op de achtergrond heeft verzet om de promotie bij Het Poortje mogelijk te maken. Erik, door jouw begeleiding heb ik me vanaf het begin bij de afdeling Orthopedagogiek welkom gevoeld. Ook heb ik veel mogelijkheden gekregen om me inhoudelijk en persoonlijk te ontwikkelen tijdens mijn promotieonderzoek. Het is heel prettig om een begeleider te hebben die vertrouwen in je heeft, maar ook een kritische blik werpt op alles wat je aan het doen bent. Dank voor de "puntjes op de i" en de goede samenwerking!

Zoals hiervoor genoemd vormt mijn copromotor, Margrite Kalverboer, een bijzondere schakel in onderzoek. Margrite, ik zie jou als een belangrijk voorbeeld omdat je als vrouwelijke onderzoeker vanuit passie werkt en een eigen weg durft te gaan die de kloof tussen onderzoek, praktijk en beleid overbrugt. Dank voor jouw goede begeleiding! Het is heel prettig dat je naar de grote lijnen kijkt. Je vormt wat dat betreft samen met Erik een goed begeleidingsteam, omdat jullie elkaar heel mooi aanvullen!

Mijn paranimfen Laura Hooftman en Tim Tausendfreund wil ik bedanken voor hun directe en indirecte steun voor en tijdens de afronding van het onderzoek. Naast het feit dat ik vind dat jullie goed bij elkaar passen (tja, het feit dat jullie samen paranimf zijn is niet geheel toevallig ☺!), kan ik het erg goed met jullie vinden. Laura, ik vind het heel leuk dat je mijn paranimf wil zijn omdat ik het een functie vindt die letterlijk en figuurlijk goed bij je past! En Tim, zoals vaak gezegd wordt zegt bij jou je achternaam al genoeg; ik hoop dat je nog een tijd in Groningen blijft!

Verder wil ik natuurlijk mijn naaste collega's van de afdeling Orthopedagogiek bedanken. Dankzij de prettige sfeer bij ons op de afdeling heb ik het de afgelopen jaren erg naar mijn zin gehad. Ik hoop dan ook nog een aantal jaren te mogen blijven! Ook hoop ik op een intensivering van de onderlinge samenwerking, met name ook met naaste collega's van de "Jeugdzorg club". Het instellen van een onderzoeksoverleg en teamdagen zijn daarin een hele goede, eerste stap. Wat dat betreft geven we in het AIO-huis het goede voorbeeld: alle "collega-aio's" wil ik bij dezen bedanken voor de leuke etettes, uitjes et cetera!

In het bijzonder wil ik mijn 'voorgangers', Esther Geurts en Janneke Metselaar, noemen. Dank voor jullie tips, met name in het begin van het onderzoek! En Esther, dank voor het inschakelen van Pablo voor het vertalen van de Spaanse zin die ik hiervoor heb vermeld. Ook wil ik Tjalling Zandberg bedanken die me, naast Erik Knorth, in mijn beginperiode bij Orthopedagogiek intensief heeft begeleid. Verder wil ik Nynke Boltje en Lidian Korenberg bedanken, omdat zij me hebben ondersteund bij het nakijken van opdrachten in het kader van het onderwijs dat ik naast het promotieonderzoek gaf. Ook Anke de Boer, mijn kamergenootje, wil ik bedanken voor haar goede ondersteuning in de vorm van hard doorwerken, zelfgebakken koekjes enzovoort; we houden de oordopjes erin!

Tim Tausendfreund, Jana Knot-Dickscheit, Mijntje ten Brummelaar en ook Margrite, Erik en zijn vrouw Josje, wil ik bedanken voor de leuke tijd in Zuid-Afrika: moeten we vaker doen ☺! Zo is het erg prettig om te genieten van de kookkunsten van collega's (lees: Tim en Jana) en om goede, Engelse kennis van collega's (lees: Mijntje) op te doen zoals: "This weekend I'm going to put the flowers outside", "Make that the cat wise, I'm crazy Henkie not" en natuurlijk "Ready is Kees", waarvan ik aan het begin van dit dankwoord de Zuid-Afrikaanse variant heb vermeld. Tja, het was een tijd van "Love, touch and courage" daar in Zuid-Afrika die we echt moeten voortzetten in Groningen!

Ik wil bij deze ook alle studenten bedanken die in het onderzoek hebben meegewerkt. In het bijzonder wil ik hierbij graag alle onderzoeksstagiaires noemen die relatief gezien een grote bijdrage hebben geleverd aan het onderzoek: Freya Hornyák, Evelien Groote Punt, Lisette Kamphof-Evink, Anita Snijder, Erik Til en Linda Wever. Ook mijn "trouwe" student-assistenten, die veel klusjes hebben gedaan in het kader van het onderzoek, Anouk van Es en Carien Koopmans, wil ik graag in het bijzonder noemen. Zonder jullie allen had dit proefschrift er niet gelegen!

En tot slot zijn er natuurlijk ook vrienden en familieleden die op een meer indirecte manier hun 'steun' hebben verleend. Bij dezen wil ik iedereen bedanken! Ik wil daarbij mijn vriendinnen van "de Lexicom" in het bijzonder noemen: Esther, Esther, Leonie en Marijke. Ook al zien we elkaar niet zo vaak meer als in het begin, het is heel leuk om steeds weer bij te praten en om te horen wat jullie nu allemaal weer aan het doen zijn. Het gaat tenslotte ook niet om de kwantiteit, maar de kwaliteit!

Ook mijn (schoon)familie zal ik bij dezen "nog even" noemen. Hetty en Bob, het is heel leuk om er een stel extra ouders bij te hebben. Hopelijk kunnen jullie nog vele jaren genieten van jullie pensioen... en mag ik jullie nog lang bij me hebben als "bonus" paar ouders! En zwager Maarten en (bijna) schoonzus Debbie: als dit boek net gedrukt is zijn jullie nog niet getrouwd, maar op de dag van de verdediging wel... ik kijk uit naar jullie bruiloft!

Pap en mam, bij dezen wil ik jullie bedanken voor alle goede jaren die ik heb gehad toen ik nog bij jullie in huis woonde. Hoewel ik graag het huis uit wilde toen ik 18 jaar was, heb ik geen betere opvoeding kunnen wensen! Ik hoop ook dat jullie, met ons samen, nog lang kunnen genieten van het "vrije leven" (nou ja, of het nog vrij te noemen is met al jullie activiteiten...)... Ook kijk ik uit naar de bruiloft van mijn (je)zus Maaïke en mijn (bijna) zwager Robert, net een week na mijn promotie. We, maar vooral ook jullie, gaan dan 'helemaal los' (toch, Maaïke ☺)?!

Tot slot wil ik mijn steun en toeverlaat thuis noemen. In de eerste plaats mijn kat genaamd Poekie (heel origineel), die op het moment dat ik dit dankwoord schrijf naast me ligt. Ik heb haar 16 jaar geleden voor een reep chocola als huisdier uitgezocht op een boerderij. Dat is een enorm goede investering geweest, zoals ik ook aangeef in één van mijn stellingen voorin dit proefschrift. Bovendien heb ik haar bij wijze van grap opgenomen op de achterkant van de omslag van dit proefschrift (het is dus een kat bij de waterkant, en geen zwaan, dinosaurus, monster van Loch Ness of iets dergelijks!). En dan wil ik natuurlijk Bastiaan nog noemen, op het moment van mijn promotie alweer drie jaar officieel mijn man. Zonder de goede thuisbasis die we samen (letterlijk) hebben gecreëerd, was het zeker niet mogelijk geweest voor mij om zo "door te stomen" in het werk. Ons experimentele wetenschappelijk onderzoek duurt nu alweer bijna 11 jaar en levert nog steeds positieve resultaten op! Je bent een belangrijke 'beschermende' factor die ik hoop nog een hele tijd om me heen te hebben. Daarom eindig ik met de wens: Hopelijk leven we nog lang, maar vooral ook gezond en gelukkig!

